

Värmskog

En pärla i hjärtat av "Vermaland"

med en alldeles lagom blandning av då och nu....

Värmskog - Virmilskogh

Värmskog socken ligger i Grums kommun, har en yta på ca 105 km² och ca 650 bofasta invånare och dessutom många fritidsboende.

Namnet Värmskog kommer från "virmil", ett gammalt germanskt ord som betyder sjudande, ett ställe där vattnet aldrig fryser. Sjön Värmeln kallades ursprungligen för Virmilen som också givit namn åt trakten runt omkring - Vermaland - Värmland.

Liljenäs hembygdsgård med Café

belägen vid sjön Värmeln har under senare år blivit känt för sitt idylliska sommarcafé. Det vackra läget med utsikt över viken mot kyrkan, en avstressande miljö och caféets specialitet räksmörgåsen, har gjort platsen känd vida omkring.

I Värmskog kan man koppla av i vacker natur, vid sjöar med fiskevatten, på slingrande cykelvägar och vandringsleder.

Värmskogs Kyrkstugor och Vandrarhem

finns vid Sockenstugan nära kyrkan. Verksamheten startades 1952 som ett STF vandrarhem men bedrivs numera i lokal regi. I sockenstugan finns, förutom gästrum, vandrarhemmets kök. De små stugorna intill är härbren hitflyttade från olika delar av socknen för att användas som gäststugor. Gångavstånd till Liljenäs och badplatsen Långe Udde. Cykelavstånd till Degerbyns lanthandel. Kanotuthyrning finns vid caféet.

Silverleden

är en fin vandringsled på 8,6 km. Den passerar historiskt intressanta platser som LM Ericsson-gården med telefonmuseum och Vegerbols silvergruva. Den fortsätter österut mot Karsbol med lämningar efter Karsbols silvergruva. Leden kan påbörjas vid vandrarhemmet eller vid LM Ericsson-gården. Separat folder över vandringsleder i Grums kommun finns bl.a på caféet, vandrarhemmet och Turistbyrån Grums.

LM Ericssons minnesgård

Lars Magnus Ericsson föddes den 5 maj 1846 på gården Nordtomta i Vegerbol, Värmskog. Av familjens nio barn uppnådde endast fem vuxen ålder. När fadern dog 1856 fick familjen svårt att klara uppehållet. Lars Magnus fick arbete i den närbelägna silvergruvan och utbildade sig efterhand vid bruk och hos smeder i Sverige och Norge.

1867 flyttade Lars Magnus till Stockholm och fick anställning hos firman Öller & Co. Han vidareutbildade sig vid olika tekniska verkstäder i Europa. 1876 startade han egen verksamhet i Stockholm. Den första telefonen levererades 1878.

Under 1880-talet växte telefonindustrin och firman expanderade. Detta ledde till att LM Ericsson även etablerade sig utomlands.

Med åren blev det som bekant en global verksamhet, med namnet ERICSSON.

1903 lämnade Lars Magnus Ericsson företaget. Han dog den 17 december 1926 och begravdes på Botkyrka kyrkogård söder om Stockholm.

Hans födelsehem, Nordtomta i Värmskog, är sedan 1961 minnesgård och telefonmuseum. Huset är även inrett som en heminteriör med kök och kammare, ett enklare bondehem i Värmskog från slutet av 1800 talet. Muséet innehåller telefoner och elektrisk utrustning från tiden före Lars Magnus utträde ur företaget 1903. Även Lars Magnus första arbetsplats, Vegerbols silvergruva är ett sevärt besöksmål ca 1,3 km från LM Ericsson-gårdens parkering.

Kyrkan

Kyrkans historia börjar tidigt i bygden kring den naturliga färdväg som sjön Värmeln utgjorde. Nuvarande kyrka är den tredje i ordningen. De två tidigare kyrkorna var placerade mellan nuvarande kyrka och sjön. Den äldsta av dem var från 1200-talet. Den revs 1650 då en ny kyrka uppfördes strax intill. Båda var av trä och utan torn, den senare med vapenhus och sakristia. Idag är de tidigare kyrkornas placering utmarkerade i gräsytan mellan vägen och sjön. Ett högt träkors pryder platsen.

Nuvarande kyrka byggdes mellan 1760–62 av en kvinnlig byggmästare, Hedvig Haller, änka efter Christian Haller (1693 – 1759). Hon fullföljde sin mans åtagande att bygga kyrkan.

Genom våldeld 1799 brann kyrkan ner så att endast murarna återstod. Brukspatron Nils Hagberg, som av

oaktsamhet orsakat branden, blev ålagd att på egen bekostnad återställa kyrkan. Det gjorde han på bästa sätt. Kyrkan blev ännu vackrare än tidigare. Hagberg har sitt gravkor intill kyrkan. Gravkapellet intill är en så kallad vintergrav som uppfördes 1911 och kallas Hedvigs Kapell efter kyrkans byggmästare.

Sockenstugan från 1700-talet, om- och tillbyggd 1892, ligger norr om kyrkan. Förutom den kyrkliga verksamheten bedrivs där vandrarhem under sommarhalvåret.

Kolerakyrkogården

Ytterligare en bit norrut från kyrkan ligger Jämnäsets kolerakyrkogård. Den blev utsedd till ”en för ändamålet tjänlig plats” 30 oktober 1857. Platsen är vackert belägen vid Värmeln och ett fint utflyktsmål. Vägen dit är skyltad från länsväg 673, gångväg ca 1,4 km.

“Stentorget”

Ett 10 000 år gammalt naturminnesmärke efter inlands-isen hittar man i Norra Näs, en bit upp på Näshöjden. Där finns ett klapperstenfält som bildades när inlands-isen smält och havet nådde en så hög nivå att toppen på Näshöjden var en kobbe i fornhavet. Det kallas Stentorget och är en öppen yta med kala stenar helt utan växtlighet. Skyltat från Norra Näsvägen.

Byggnadskonst

Nytomta i Rombotten från slutet av 1600-talet sägs vara det äldsta bevarade boningshuset i Värmskog. Timmerhuset ägs av Värmskogs hembygdsförening. Byggnaden är vackert renoverad enligt gammal byggnadsteknik.

Strax intill ligger Rombottens “Skans”, ett märkligt byggnadsverk av sten med långa murar och öppningar, vars ålder ingen vet.

Silvergruvorna

Vegerbols silvergruvor inmutades 1845 men var bearbetade 40 -50 år tidigare. År 1847 arbetade 100 gruvkarlar och smältare och 50 skrädare vid gruvan. Gruvdriften upphörde under 1850-talet.

Även i Södra Gärdsjön, Karsbol, Degerbyn och Norra Näs finns mindre gruvhål

Väg 673

Från Värmskogs kyrka och norrut, inte långt från Värmebäns strand, går en av Värmlands vackraste grusvägar, väg 673. Sträckan är 22 km lång och går genom små genuina byar som Karsbol, Gansbyn, Rombotten, Svannikeboda, Boda och slutar i Tasebo i Högeruds socken. Vägen är sedan 1999 klassad som kulturminne av Länsstyrelsen och Vägverket. En resa på denna K-märkta väg med sina backiga och kurviga partier är ett trevligt nöje.

Värmskog är ett lämpligt besöksmål att kombinera med det närbelägna Klässbols Linneväveri, känt för sitt damastväveri med dukar till bland annat Nobelfesten, hovet och ambassader världen över. Eller kanske ett besök på "Gammelvala"-veckan i Brunskog, vid sjön Värmebäns norra ände.

Värmaleden

Värmaleden är en vattenväg från Vänern via Borgvik upp i Värmebäns. Leden passerar Värmskog och vid Liljenäs brygga kan man lägga till och stärka sig med kaffe och en räksmörgås, eller någon annan läckerhet. Caféet har att erbjuda, innan färden fortsätter norrut mot Edane.

Aktuellt sjökort över Värmebäns med omgivande sevärdheter säljs på Café Liljenäs, vandrarnhemmet, Degerbyns lanthandel och turistbyrå i Grums och Arvika.

Ungefärliga avstånd till Värmskog kyrka från:

Grums.....	20 km
Karlstad.....	40 km
Arvika.....	35 km
Klässbol.....	17 km
Säffle.....	50 km

För mer information:

Grums kommun - Turistinfo 0555 - 420 54
www.grums.se
www.varmskog.nu

Värmskogs Café 0570 - 46 12 74
varmskogscfe.se